

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/88/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8211208752
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8211208752.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa CaC clearing, s.r.o., Letná 45, 040 01 Košice, IČO: 36 194 336, zast. JUDr. Miroslavom Verebom, advokátom so sídlom Šoltésovej 5, 040 01 Košice, proti odporkyni Y. T., nar. XX.XX.XXXX, J. J. XX, XXX XX F., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 777,04 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č. k. 6C/24/2012-68 zo dňa 07.05.2012 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil.

Odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Vrátil navrhovateľovi zostávajúcu časť súdneho poplatku zo žaloby vo výške 39,87 eur.

Rozhodnutie o zastavení konania právne odôvodnil podľa ust. § 96 ods. 1, 2, 3 Občianskeho súdneho poriadku, pričom konštatoval, že pred začatím prvého pojednávania podaním zo dňa 13.04.2012, doručeným súdu prvého stupňa dňa 18.04.2012, navrhovateľ vzal svoj návrh na začatie konania späť v celom rozsahu a žiadal konanie zastaviť. Zároveň požiadal o vrátenie súdneho poplatku.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ pred začatím prvého pojednávania vzal návrh na začatie konania späť v celom rozsahu, súd za podmienok v zmysle ust. § 96 Občianskeho súdneho poriadku konanie zastavil.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku.

Konštatoval, že navrhovateľ späťvzatím návrhu ma začatie konania v celom rozsahu bez udania dôvodu zavinil, že sa toto konanie muselo zastaviť, pričom nebolo preukázané, že sa tak stalo pre správanie odporkyne. Preto je navrhovateľ povinný uhradiť trovy tohto konania.

Odporkyni preukázateľne trovy konania nevznikli, preto súd prvého stupňa rozhodol, že jej ich náhradu nepriznáva.

Pokiaľ ide o náhradu trov vedľajšieho účastníka, súd prvého stupňa konštatoval, že má za to, že vedľajší účastník neurobil žiadny relevantný a účelný úkon na bránenie práva odporkyne, pričom na vyjadrenie vedľajšieho účastníka zo dňa 23.04.2012, podanom na súde dňa 23.04.2012, v ktorom vzniesol námietku premlčania celej pohľadávky navrhovateľa, ktorej zaplatenie si uplatnil v tomto konaní, nemožno prihliadať, keďže toto vyjadrenie bolo súdu doručené až po späťvzatí návrhu na začatie konania v celom rozsahu (doručeného súdu dňa 18.04.2012). Preto na základe uvedeného i s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku odôvodnil súd prvého stupňa právne podľa ust. § 11 ods. 3, 4 a 6 zákona o súdnych poplatkoch, pričom konštatoval, že navrhovateľovi vracia prostredníctvom príslušného daňového úradu zaplatený súdny poplatok po jeho krátení o 1% vo výške 39,87 eur (zaplatený súdny poplatok vo výške 46,50 eur - 6,63 eur).

Proti tomuto uzneseniu, a to proti výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník.

Vedľajší účastník v odvolaní uviedol, že po doručení návrhu a príloh na výzvu súdu zo dňa 23.02.2012, ktorá mu bola doručená dňa 29.02.2012, podal vo veci vyjadrenie zo dňa 23.04.2012, v ktorom vzniesol námietku premlčania.

Pred začatím prvého pojednávania podaním zo dňa 13.04.2012, ktoré bolo prvostupňovému súdu doručené dňa 18.04.2012, navrhovateľ vzal návrh v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť.

Podľa vedľajšieho účastníka súd prvého stupňa správne citoval ustanovenie § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. avšak jeho rozhodnutie o trovách vedľajšieho účastníka sa o toto citované ustanovenie neopieralo, pretože aj keď vedľajší účastník mal nárok na trovy konania, súd mu ich nepriznal. Z odôvodnenia napadnutého uznesenie nie je možné zistiť, podľa akého ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku súd prvého stupňa o trovách vedľajšieho účastníka rozhodol, ak tvrdí, že právo na trovy má, avšak mu ich nepriznáva. V tejto časti je rozhodnutie pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Neobstojí ani argumentácia súdu prvého stupňa, že k späťvzatiu návrhu nedošlo pre vznesenú námietku premlčania vedľajším účastníkom vo vyjadrení zo dňa 23.04.2012, pretože k späťvzatiu návrhu došlo skôr, ako bolo podanie vedľajšieho účastníka doručené navrhovateľovi.

Vedľajší účastník v odvolaní ďalej argumentoval tým, že žalobca pragmaticky, v snahe nenavyšovať vo svoj neprospech trovy konania, berie žaloby späť na súdoch, kde Združenie vstupuje do spotrebiteľských konaní. Žalobca celoplošne ignoruje premlčaciu lehotu podľa Občianskeho zákonníka. Vedľajší účastník môže preukázať, že vo viacerých súdnych sporoch pôsobil už jeho vstup do konania pre navrhovateľa odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku, vzal svoj návrh na začatie konania späť a konanie žiadal zastaviť. Ukazuje sa, že samotný vstup do konania Združenia ako vedľajšieho účastníka na strane spotrebiteľa, je dostatočne účinným prostriedkom zabrániť dodávateľom porušovať spotrebiteľské právo. Ak navrhovateľ vezme návrh späť a nejde o prípad podľa ust. § 146 ods. 2 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku, z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť odporcovi trovy konania. Súd prvého stupňa pri nepriznaní trov vedľajšieho účastníka postupoval v rozpore s legislatívou EÚ a judikatúrou Súdneho dvora EÚ. O dôvodnosti priznania trov vedľajšieho účastníka svedčí aj novelizované znenie ust. § 137 Občianskeho súdneho poriadku.

Vedľajší účastník ďalej namietal, že sú to práve združenia, ktoré majú právo v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov. Občianske združenia na ochranu spotrebiteľov si v prevažnej miere zakladajú samotní občania, poškodení nekalými praktikami a neprijateľnými zmluvnými podmienkami, pri nedostatku organizačného a finančného zabezpečenia chránia práva prevažne nemajetných spotrebiteľov, ktorí rezignujú na obranu svojich práv, pretože nemajú dostatok

prostriedkov na advokáta, a tým na rovnocenný priebeh súdnych konaní. Ak by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov združením na súdoch. Aj vedľajší účastník má právo vystupovať proti dodávateľom na základe princípu rovnosti zbraní. Je zastúpení advokátmi, ktorí sú ochotní takéto právne zastupovanie realizovať. Aj keď neprijateľnosť zmluvných podmienok a posudzovanie nekalých obchodných praktík vyhodnocuje súd ex offio, nemôže spotrebiteľa poučiť o premlčaní, prípadne mu dávať návody k náležitej právnej argumentácii proti dodávateľom. Vstupom vedľajšieho účastníka sa navrhovateľ zrazu v súdnych konaniach začína ocitáť v postavení, v ktorom nachádza rovnocenného partnera. Vedľajšiemu účastníkovi vznikli v konaní trovy z titulu právneho zastupovania právnym zástupcom. Z procesného hľadiska zásadne platí, že zastavenie konania zavinil navrhovateľ, preto má vedľajší účastník, ktorý v konaní podporoval odporkyňu, nárok na náhradu trov konania.

Na základe uvedeného vedľajší účastník žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania vo výške 141,79 eur.

Vedľajší účastník si zároveň uplatnil trovy odvolacieho konania celkom vo výške 40,03 eur.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka sa vyjadril navrhovateľ.

Vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že cieľom združenia je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka.

Citujúc ustanovenie § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, navrhovateľ uviedol, že ak sa právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je činnosť, smerujúca k ochrane práv spotrebiteľa, nie je dôvodné a účelné jej právne zastúpenie v konaní, keďže ochrana spotrebiteľa je úlohou samotného združenia. Priznanie trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi nie je účelné a dôvodné, lebo konanie bolo pre späťvzatie návrhu zastavené. To, že navrhovateľ vzal svoj návrh späť v celom rozsahu, neznamená, že bol podaný nedôvodne. Aj v prípade, že by nárok, vyplývajúci z návrhu na začatie konania bol premlčaný, navrhovateľovi nič nebráni uplatniť si ho na súde. Premlčanie nespôsobuje zánik nároku, ale len jeho oslabenie. Účasť právneho zástupcu v konaní bola neúčelná a nadbytočná a odporcoví nepriniesla žiadne priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Vedľajší účastník by až po vstupe do konania a doručení všetkých listín mal zvážiť, či vzhľadom na stav dokazovania a argumentácie je jeho právne zastupovanie účelné a potrebné. Vedľajší účastník vykonal jediný právny úkon, a to písomné oznámenie o vstupe do konania. Právne úkony vedľajšieho účastníka sú jednotné a vykazujú prvky štandardných až automatických postupov, čo možno považovať len za výkon administratívnej agendy. Samotné združenie sa prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania, je preto otázna dôvodnosť jej právneho zastúpenia. Vedľajší účastník je združením založeným na ochranu spotrebiteľa, a teda prioritne sa predpokladá pomoc z jeho strany, založenej za týmto účelom, nie zo strany zvoleného zástupcu združenia.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu ďalej uviedol, že aj v tomto prípade vedľajší účastník vstúpil do konania len na základe doručeného oznámenia, bez akéhokoľvek vyjadrenia sa k veci. Ochrana práv odporcu - spotrebiteľa, je dostatočne zabezpečená samotným súdom, možnosťou samotného odporcu zvoliť si právneho zástupcu, alebo aj v prípade neznámeho pobytu, ustanovením opatrovníka. Navrhovateľ nespochybňuje opodstatnenosť existencie združenia, ale konanie združenia v každom spore, v ktorom vystupuje automaticky zastúpené právnym zástupcom, je z hľadiska navyšovania trov konania nevhodné, nadbytočné a neúčelné. Takéto konanie združenia sa javí ako zneužitie zákonnej ochrany spotrebiteľa, účelu a zmyslu inštitútu náhrady trov právneho zastúpenia, za účelom dosiahnutia zisku, a na túto skutočnosť by mal odvolací súd prihliadať a reflektovať použitím ustanovenia § 150 O.s.p.

Na základe uvedeného navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd o napadnutom výroku rozhodnutia rozhodol tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia neprizná.

Navrhovateľ zároveň žiadal, aby odvolací súd v prípade, že prizná trovy právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi, pripustil voči svojmu rozhodnutiu dovolanie, nakoľko v tomto prípade ide o otázku po právnej stránke zásadného významu.

Krajský súd v Prešove (ďalej len "odvolací súd") príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. zistil, že odvolanie vedľajšieho účastníka je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 146 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Predmetom konania vo veci bolo zaplatenie sumy 777,04 eur s príslušenstvom, žalovanej ako pohľadávka z úverovej zmluvy, uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa Home Credit Slovakia a.s. a odporkyňou dňa 16.12.2002.

Dňa 23.02.2012 doručilo súdu prvého stupňa Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, Prešov, oznámenie o jeho vstupe do konania ako vedľajší účastník na podporu odporcu podľa ust. § 93 ods. 2 O.s.p. Vedľajší účastník zároveň žiadal o doručenie návrhu na začatie konania a jeho príloh a žiadal priznať náhradu trov konania.

Písomným podaním zo dňa 03.02.2012, doručeným súdu prvého stupňa dňa 06.03.2012, vzniesol navrhovateľ námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníka do konania a zároveň týmto podaním vzal návrh v časti úroku z úveru a zaplatenia zmluvnej pokuty späť.

Uznesením č. k. 6C/24/2012-56 zo dňa 15.03.2012 súd prvého stupňa pripustil do konania vedľajšieho účastníka Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov.

Písomným podaním zo dňa 13.04.2012, doručeným súdu prvého stupňa dňa 18.04.2012, zobral navrhovateľ návrh na začatie konania späť a žiadal konanie zastaviť.

Na základe tohto dispozitívneho úkonu navrhovateľa, súd prvého stupňa konanie zastavil.

Z napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania podľa ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., pričom konštatoval, že navrhovateľ zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť, pričom nebolo preukázané, že sa tak stalo pre správanie odporkyne, preto je navrhovateľ povinný uhradiť trovy tohto konania.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že odporkyňa preukázateľne trovy konania nevznikli, preto jej ich náhradu nepriznal.

Vo vzťahu k trovám konania vedľajšieho účastníka však súd prvého stupňa konštatoval, že tento neurobil žiadny relevantný a účelný úkon na bránenie práva odporkyne, pričom na vyjadrenie vedľajšieho účastníka zo dňa 23.04.2012, v ktorom vzniesol námietku premlčania celej pohľadávky, nemožno

prihliadať, keďže toto vyjadrenie bolo súdu doručené až po späťvzati návrhu na začatie konania v celom rozsahu (doručeného súdu dňa 18.04.2012).

Na základe vyššie uvedeného a s prihliadnutím na zásahu hospodárnosti súd prvého stupňa vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

K uvedeným záverom prvostupňového súdu odvolací súd konštatuje:

Ak dôjde k zastaveniu konania podľa ustanovenia § 96 ods. 1 O.s.p. v prípade, že navrhovateľ vzal účinne späť návrh na začatie konania, nemá zásadne žiadny z účastníkov právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku (§ 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Výnimočne podľa ustanovenia § 146 ods. 2 O.s.p. môže súd uložiť niektorému z účastníkov povinnosť nahradiť druhému z účastníkov trovy konania, a to podľa prvej vety tohto ustanovenia tomu účastníkovi, ktorý zaviniel, že konanie muselo byť zastavené. Podľa druhej vety tohto ustanovenia odporcovi v prípade, že bol kvôli jeho správaniu vzatý späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne.

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že právna úprava pri rozhodovaní súdu o náhrade trov konania v prípade jeho zastavenia bez ďalšieho neumožňuje rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zo vzájomnej súvislosti ustanovení § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že ak súd konanie zastavuje, musí sa zaoberať aj otázkou, či niektorý z účastníkov zaviniel, že konanie muselo byť zastavené. Iba v prípade, že nie je dôvod na priznanie náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 O. s. p. platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak bolo konanie zastavené. V posudzovanej veci o takýto prípad nejde.

Zavinenie je pri ustanovení § 146 ods. 2 O.s.p. potrebné skúmať nie z hľadiska práva hmotného, ale iba z procesného hľadiska.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že i pri aplikácii ustanovenia § 146 O.s.p. súd hodnotí úspech a neúspech účastníka v spore (teda procesné zavinenie zastavenia konania).

Účastník, ktorý zaviniel zastavenie konania má teda postavenie neúspešného účastníka konania a platí náhradu trov konania tomu, kto zastavenie nezaviniel (procesne úspešnému účastníkovi konania).

Vo vzťahu k odvolacím námietkam vedľajšieho účastníka a k argumentom navrhovateľa, uvedeným v jeho vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka, odvolací súd uvádza, že ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhodne len na návrh. V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 2, 3, 4 zákona č. 99/1963 Zb. O. s. p. v znení zmien a doplnkov).

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že podaním zo dňa 21.02.2012 (na č. I. 44 spisu) Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov oznámilo, že vstupuje do konania na podporu odporkyne Y. T. ako vedľajší účastník.

Z uvedeného vyplýva, že vedľajší účastník Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, vystupoval v konaní ako vedľajší účastník na strane odporkyne a v súvislosti s konaním si uplatnil náhradu jemu vzniknutých trov, a to na právnom zastúpení.

Možno nepochybné konštatovať, že navrhovateľ späťvzatím návrhu zaviniť zastavenie konania, preto podľa § 146 ods. 2 O. s. p. , podľa ktorého ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy (§ 146 ods. 2 prvá veta O. s. p.).

Trovy konania si odporkyňa neuplatnila, ale tieto si uplatnil a vyčíslil (na výzvu prvostupňového súdu) vedľajší účastník na strane odporkyne.

Vo vzťahu k rozhodnutiu, ktorým súd prvého stupňa nepriznal procesne úspešnému vedľajšiemu účastníkovi trovy konania, odvolací súd konštatuje, že dôvody pre takéto rozhodnutie neboli dané, preto rozhodnutie nie je správne.

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že vedľajší účastník bol súdom prvého stupňa uznesením č. k. 6C/24/2012-47 zo dňa 23.02.2012 vyzvaný na vyjadrenie k žalobe.

Na základe tejto výzvy vedľajší účastník podal vo veci písomné vyjadrenie, doručené súdu prvého stupňa dňa 23.04.2012, v ktorom vzniesol aj námietku premlčania nároku, uplatneného navrhovateľom.

Preto nemožno súhlasiť so záverom prvostupňového súdu, že účastník neurobil žiadny relevantný a účelný úkon na bránenie práva odporkyne. Vedľajší účastník urobil vo veci relevantný a účelný úkon, a to práve na základe výzvy súdu, aby sa vyjadril k žalobnému návrhu.

Z vyjadrenia vedľajšieho účastníka a z okolností samotnej veci vyplýva, že vedľajší účastník poskytol odporcovi kvalifikovanú ochranu v predmetnom spore, preto mu prináleží náhrada trov konania pozostávajúca z odmeny za jeho právne zastúpenie.

V konaní nebolo preukázané, že by k zastaveniu konania došlo pre správanie odporkyne, čo konštatoval aj súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí, teda platí, že zastavenie konania zaviniť navrhovateľ, a preto je povinný v zmysle ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. uhradiť trovy konania.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že na nepriznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi neboli dané zákonné dôvody.

Preto odvolací súd uznesenie v jeho napadnutej časti podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p, zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne rozhodnúť o trovách vedľajšieho účastníka s tým, že sa náležite vysporiada s odvolacími dôvodmi vedľajšieho účastníka, ktoré sa v tomto štádiu konania javia byť dôvodné. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležite odôvodní tak, aby zodpovedalo ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.